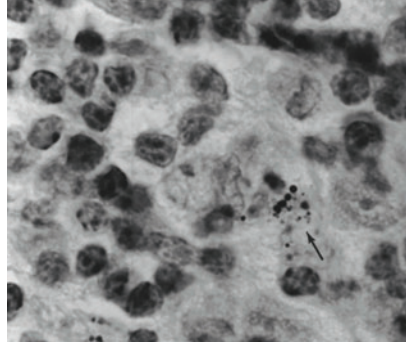

Frenği Amerika'dan Geldi

Sömürgecilik hareketleri birçok hastalığın kaynağı olarak kabul edilmiştir. Şimdi listeye frenği de ekleyebiliriz. Guyana'dan elde edilen genetik kanıtlara göre zührevi bir hastalık olan frenğiye yol açan bakteriyi Avrupa'ya Kristof Kolomb ve gemicileri taşımış.

Frenğiye neden olan spiroket türü bakteri, bir zamanlar nemli tropik bölgelerde ve bugün de Afrika ve Asya'da hala görülen bir hastalıkla yakından ilişkili. Bu, buba (piyan) olarak bilinen bir deri hastalığı. ABD'deki Emory Üniversitesi'nden Kristin Harper ve ekibi Afrika ve Asya kaynaklı, bubaya yol açan bakterinin

genleriyle dünyanın değişik bölgelerinden toplanan frenğiye yol açan bakteri genlerinin -ek olarak hayvanların taşıdığı benzer bakterilerinkinin de- dizilişini çıkararak bir soy ağacı oluşturdu. Bu dizilişi daha sonra Guyana'nın ücra bölgelerinde yaşayan yerlilerden elde edilen buba bakterisi örnekleriyle (bu hastalığı taşıyan son Güney

Amerikalılar) karşılaştırdılar. Eski Dünya bubalarına yol açan bakterinin bu tip enfeksiyonlara neden olan en eski tür olduğu; frenğiye yol açanın da daha sonra ortaya çıkan bir tür olduğu anlaşıldı. Guyana bubalarının, Batı Afrika bubalarıyla birlikte -genomlarının dört yünde frenğiye benzemeleri dışında- eskilik açısından bu iki türün arasında yer aldığı saptandı. Buba hastalığı olan Guyanalı çocuklarda, Eski Dünya bubalarına yakalananlarda görülen "ahududu" görünümü lekelere çok, frenğinin tipik görüntüsü flankirlara (yayılma eğilimi gösteren küçük ülserler) rastlandı.

Cumhur Öztürk

<http://www.newscientist.com/channel/sex/dn13186-columbus-blamed-for-spread-of-syphilis.html>

Brezilya'daki Biyoyakıt Projelerini Destekliyor

Doğal Hayatı Koruma Vakfı'na (WWF) göre, Brezilya'daki giderek yayılan şeker kamışı ekiminin çevreye verdiği zararı önlemek amacıyla yeni koruma alanlarının oluşturulması gerekiyor.

Brezilya'daki WWF, yeni raporunda biyoyakıt için şeker kamışından etanol üretiminin çevre üzerinde olumsuz değil, olumlu bir etkisi olması gerektiği görüşünü dile getiriyor.

Raporda şeker kamışından elde edilen etanolün öteki biyoyakıtlara göre daha etkili olduğu savunuluyor. Bunun yanında yerel ekosistemlerde oluşabilecek zararı önlemek için dikkatli bir planlamanın gerektiği de vurgulanıyor. Buna karşılık hem Brezilya hükümeti hem de şeker endüstrisi biyoyakıtlara yönelik iki temel eleştirinin -tarım ürünlerinin yerlerini değiştirmek ve Amazon ormanlarında olduğu gibi ekosistemlere hasar vermek- ülkenin büyüyen etanol endüstrisi için doğru olmadığını ileri sürüyor.

Katı kurallar

WWF'nin raporunda, etanol üretiminin aslında ne öteki tarım ürünlerine ne de Amazon'daki ormansızlaşma eğilimine olumsuz etkisi olmadığı söyleniyor ve hükümet ile şeker endüstrisinin savları destekleniyor. Bununla birlikte raporda, Sao Paulo eyaletindeki arazilerde olduğu gibi yaygın şeker kamışı ekiminin bölgesel düzeyde biyolojik çeşitliliğin ve su kaynaklarının azalması gibi sorunlara yol açabileceği uyarılarında bulunuluyor. Bunu

engellemek için de raporda, ekimin yaygınlaştığı yerlerde, orman ve savan alanlarının korunması amacıyla bazı katı kurallara uyulması gerektiğine dikkat çekiliyor. Bu da şeker kamışı ekiminin yaygınlaştığı yerlerde yeni bir koruma alanı ağının kurulmasını gerektiriyor. Bu yerler arasında, biyoçeşitlilik açısından dünyanın en önemli alanlarından biri olan Cerrado (Brezilya savanı) var.

Seçil Güvenç Heper

<http://news.bbc.co.uk/2/hi/science/nature/7420770.stm>

